

כל ניסיון להציג את חיסול סינואר כמקרי, חוטא בהכרח לאמת ולהיגיון הפעולה הצבאית

written by פרופ' קובי מיכאל | 20.10.2024

חיסולו של יחיא סינואר במרחב רפיח הוא לבטח הישג צבאי מרשים ביותר. פרי ותוצאה לביסוס מאמצי השליטה הצבאית במרחב פילדלפי ורפיח, תוך חתירה מתמדת לחיכוך עם פעילי חמאס, המובילה למנוסה מתמדת של מפקדי חמאס ופעיליה ומייצרת הזדמנויות מבצעיות ומודיעיניות. לכן, כל ניסיון להציג את החיסול כמקרי, חוטא בהכרח לאמת ולהיגיון הפעולה הצבאית במרחב. התוצאה וההישג, כמו כמה הישגים חשובים ומשמעותיים אחרים לפניו, מבססים את היגיון ההתקשות להשתלטות על ציר פילדלפי ועל מרחב רפיח ועל שימור השליטה הצבאית במרחב וביסוסה. מבלעדיה, כאמור, לא היה נולד ההישג המשמעותי של חיסול סינואר.

חיסול סינואר הוא מכה קשה ואפילו אנושה לחמאס כארגון. יכולותיו הצבאיות המאורגנות של חמאס נשללו ממנו כבר לפני כמה חודשים, כאשר המשך המאמץ הצבאי מכרסם גם ביכולות הצבאיות השיוריות, שהופעלו על ידי הארגון במתכונות של מלחמת גרילה וטרור נגד כוחות צה"ל במרחב, עם ירי מאוד ספוראדי של רקטות בודדות. סינואר לא היה רק מי שעמד בראש הארגון ברצועת עזה ולא היה רק מנהיג חמאס הנבחר בתפקידו כראש הלשכה המדינית של הארגון, הוא היה אדריכל ה-7 באוקטובר ומאז המתקפה ובעקבותיה הפך גם לסמל לאומי ואפילו אזורי. אישיותו, סמכותו, עומק מעורבותו ובעיקר שליטתו המוחלטת בכל הקשור למשא ומתן לשחרור החטופים וסיום המלחמה ברצועת עזה, הפכו לנקודת המשען של הארגון כולו ברצועת עזה.

חיסולו לפיכך הוא בחזקת סוג של נקודה ארכימדית, הזרעת מבוכה גדולה, מורא ובלבול בארגון. אלא, שבה בעת, חשוב לזכור שחמאס כארגון מעולם היה יותר מסך מנהיגיו ולכן גם לאחר חיסול מנהיגיו ובכיריו, הצליח להשתקם בכל פעם מחדש ואף להתחזק. אמנם, בעת הזו, נתדלדלו שורות מפקדי הארגון ובכיריו ברצועת עזה והאחרון שנותר הוא מחמד סינואר, אחיו של יחיא סינואר ומהמפקדים הצבאיים הבולטים של הארגון, שאף היה אחראי לכל פרויקט המינהור של רצועת עזה ושותף לתכנון מתקפת אוקטובר. סביר לפיכך להניח שהוא יהיה זה שייכנס לנעלי אחיו שחוסל, אך ספק אם יוכל להשתוות לו באיכויותיו המנהיגותיות, בסמכותו ובמעמדו.

עתה משקופד ראשו של הארגון, תיתכנה שתי אפשרויות סותרות. האחת היא שהמבוכה והבלבול יאיצו במפקדים הזוטרים יותר הנותרים להגמיש עמדות בכיוון של עסקת לשחרור החטופים וסיום המלחמה, לאחר שהבינו שאין תוחלת מבחינתם ומבחינת הארגון להמשיך את המלחמה ולהמשיך ולסרב לעסקה לשחרור החטופים. האפשרות האחרת היא, שהזעם והתסכול בעקבות

חיסולו של סינואר יולידו רגשות נקם, שיובילו לפגיעה בחטופים החיים או בחלקם.

השליטה הישראלית באפשרויות הפעולה של שרידי הארגון מוגבלת ובעיקר מוגבלת מאוד בזמן. את הבלבול והמבוכה צריכה ישראל לנצל, תוך כדי האצה ותגבור של המאמץ הצבאי להנחת הצעה ברורה, חד-משמעית ומוגבלת בזמן, המבטיחה חסינות ואפשרות לעזיבה בטוחה של הרצועה לכל שאריות הארגון תמורת שחרור כל החטופים ² החיים והמתים. את ההצעה הזו נכון יהיה מבחינת ישראל להגביל בזמן ובאולטימטום של כיבוש הרצועה כולה והחלת ממשל צבאי זמני והתחייבות לחיסול כל שאריות חמאס.

לצד ההצעה הזו, מומלץ לישראל להכריז על נכונותה להפסקת המלחמה ולהכשרת התנאים לחלופה שלטונית אזרחית לחמאס, שתקבל על עצמה את ההתחייבות להתנער מטרור ולדבוק בהתחייבות לחיות בשלום לצד ישראל ולתחילת תהליך שיקום הרצועה בגיוס העולם הערבי והקהילה הבינלאומית. חשוב יהיה להדגיש שאין לישראל תביעות טריטוריאליות ברצועת עזה ושאין בכוונתה לשלוט בה. מאידך גיסא, חייבת ישראל להדגיש כי תתעקש על האחריות הביטחונית וחופש הפעולה המבצעי לסיכול טרור וכל ניסיון של חמאס לשקם את הארגון ברצועת עזה.

חשוב מאוד בנקודת הזמן הזו לגייס את ארה"ב לצד ישראל ולהפעלת הלחץ המקסימלי על המתווכות בדגש לגבי קטר, כדי לאחוז את השור בקרניו. המשך הלחץ הצבאי הכרחי במקביל למאמץ המדיני, כדי למקסם את ההישג הצבאי ובעיקר כדי לא לאפשר לשאריות הארגון להתארגן מחדש ולשמר את מציאות הבלבול והמבוכה שאחזו בארגון.

לחיסול סינואר יש משמעויות גם ברמה האזורית ובהתייחס לציר האיראני כולו. חיסול סינואר הוא עוד מסמר בארון הקבורה של הציר האיראני. עדיין מוקדם להספידו ובוודאי שמוקדם להספיד את איראן, אך לא ניתן להתעלם מן העובדה ששני מנהיגי שני הרכיבים המשמעותיים ביותר בציר האיראני קופדו. ששני הארגונים המשמעותיים ביותר של הציר נפגעו בצורה קשה, חמאס יותר מחזבאללה, אבל גם הפגיעה ביכולות הצבאיות של חזבאללה, בתשתיות הארגון ובשדרת הפיקוד שלו, היא בהחלט פגיעה קשה גם ביוקרתה של איראן ובעיקר בכוחה ובמעמדה האזורי ובהשפעתה. איראן חלשה ופגיעה יותר ושרויה גם היא במבוכה אסטרטגית, כשהיא מחפשת את דרכה, חוששת מתגובה ישראלית למתקפת הטילים של ה-1 באוקטובר ומוצאת עצמה פגיעה וחשופה כשיכולת ההרתעה שלה למול ישראל נשחקת.

איראן מחפשת את הדרך לרגיעה לצורך התאוששות ושיקום שלוחיה. השפעתה על חמאס מוגבלת יותר מהשפעתה על חזבאללה, אלא שייתכן שחיסול סינואר מייצר הזדמנות למהלך אזורי כולל ורחב, שיוביל לסיום המלחמה בכל החזיתות ובכלל זה עסקה לשחרור החטופים. לצורך כך נדרש מהלך יצירתי ורחב, אליו צריכה ישראל לגייס, בסיוע ארה"ב ובהובלתה, מספר שחקנים אזוריים ובינלאומיים, שיכולים לסייע בדחיקת איראן, חזבאללה וחמאס, בעסקת חבילה אחת, להסכמות, העונות לדרישות הביטחון הישראליות, להפסקת המלחמה.

נכון יהיה מבחינת ישראל להצהיר על נכונות כזו, אך בה בעת להבהיר שאין בכוונתה להפסיק את האש עד להשגת ההסכם. הפסקת אש טרם הסכם העונה לדרישות הביטחוניות של ישראל ² אין חמאס ברצועת עזה, מימוש החלטה 1559 בנוגע לחזבאללה ופתיחה מחדש של מיצרי באב אלמנדב שנחסמו על ידי החות'ים, באופן שאינו מותנה ברצונן הטוב של אלו שתקפו את ישראל ולא בהתחייבויות עתידיות והבטחות של גורמים בקהילה הבינלאומית, עלולה להעמיד את ישראל בפני מציאות ביטחונית בעייתית, כשנשללות ממנה היכולות והלגיטימציה לחדש את האש כדי להבטיח את מימוש התנאים הביטחוניים ההכרחיים מבחינתה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 20.10.2024.